

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ตำบล ขามใหญ่

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๙

(ทบทวน ปี ๒๕๖๗)

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบลขามใหญ่

สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรของตำบลขามใหญ่ ได้จัดทำขึ้นโดยการรวบรวมข้อมูล ทางด้าน กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม จากข้อมูลหลายแหล่ง โดยการจัดทำประชาคมและเวทีชุมชนใน ระดับหมู่บ้านและในระดับตำบล เพื่อนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แยกหมวดหมู่ของปัญหา ต่างๆ ในพื้นที่ แล้วจัดทำโครงการรองรับเพื่อแก้ไขปัญหาตามความสำคัญที่จัดลำดับไว้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้คงเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรในตำบล ต่อไป ทั้งนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงานที่ได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำแผนมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลขามใหญ่

มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางแสดงจำนวนครัวเรือน / ประชากร	๕
ตารางแสดงพื้นที่ตำบล	๑๑
ตารางแสดงพื้นที่การเกษตร	๑๑
ตารางสรุปข้อมูลพื้นฐานตำบลขามใหญ่	๒๐
ตารางการเลี้ยงสัตว์	๒๒

%%%%%%%%%

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ โครงการพัฒนาชุมชน	๑
บทที่ ๒ สภาพพื้นฐานทางกายภาพ ชีวภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม	๓
บทที่ ๓ สถานการณ์ของชุมชน	๒๘
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๐
บทที่ ๕ แนวทางการพัฒนาชุมชน	๓๑
บทที่ ๖ โครงการส่งเสริมการเกษตร	๓๔
ภาคผนวก	

%%%%%%%%%

บทที่ ๑
แผนพัฒนาการเกษตร
โครงการพัฒนาชุมชนตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

หลักการและเหตุผล

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาชุมชน ของตำบลชี้หลักในครั้งนี้นี้จัดทำขึ้นโดยชุมชนมีส่วนร่วม และเป็นความต้องการที่มาจากชุมชน ได้มุ่งถึงตัวเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตรเป็นหลักในการศึกษาขอบเขตของตำบลได้ตระหนักถึงความสำคัญและความเป็นอยู่ของเกษตรกร และหาแนวทางพัฒนาตลอดจนการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรจากข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ทำความเข้าใจพื้นที่ชุมชน ตั้งแต่สถานภาพของเกษตรกรความเป็นอยู่ของอาชีพเกษตรกรโดยชุมชนมีส่วนร่วม คือ การทำประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่ เพื่อค้นหาปัญหาสาเหตุที่แท้จริงของหมู่บ้านเพื่อให้ทราบถึงปัญหาด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน หาแนวทางพัฒนาการเกษตรของตำบล ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรของชุมชนอย่างมีส่วนร่วม
๒. ชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง
๓. สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของชุมชน
๔. ชุมชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๕. เกษตรกรมีการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ทราบสถานการณ์ปัญหาสาเหตุและศักยภาพของพื้นที่ของตำบลขามใหญ่
๒. ได้ทราบถึงความต้องการของเกษตรกรและแนวทางในการพัฒนาของตำบล
๓. เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดยตรง
๔. ได้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกร
๕. ได้แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในเขตพื้นที่ตำบลขามใหญ่ จำนวน ๒๖ หมู่บ้าน จำนวน ๑,๕๑๐ ครัวเรือน ในพื้นที่ทำการเกษตร ๘,๐๖๘ ไร่

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดของโครงการตามภาคผนวก

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

โครงการที่ดำเนินการทั้งหมด โครงการ เป็นงบประมาณทั้งสิ้น บาท โดยมีแหล่งที่มาจากส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ กรมส่งเสริมการเกษตร , กรมปศุสัตว์ , กองทุนต่าง ๆ ในพื้นที่

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขามใหญ่, องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่

บทที่ ๒

สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานสำคัญ

ลักษณะทั่วไป และประวัติความเป็นมาของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่

๒.๑ ประวัติความเป็นมา

บ้านขามใหญ่ เป็นบ้านที่ก่อตั้งมาพร้อม ๆ กันกับเมืองอุบลราชธานี ประมาณ ๒๐๐ กว่าปีมาแล้ว ท้าวทิดพรหม ท้าวคำผง พระวอพระตา ย้ายมาจากหนองบัวลำภู ได้มาถากถางป่าสร้างบ้านเรือนอยู่ที่ ดอนมดแดง บริเวณห้วยแจระแม มาอยู่อีกประมาณ ๓ ปี มีคนกลุ่มหนึ่งมาจากเมืองจำวองประเทศจีน ชื่อว่า ท้าวบาด ท้าวหมาแพง ท้าวขอม ได้มาถากถางป่าปลูกถั่ว ปลูกแตง และปลูกหม่อนอยู่แถวดอนแก้ว บ้านท่าบ่อทุกวันนี้ อยู่มาท้าวทิดพรหมย้ายมาจากดอนมดแดง สามท้าวนี้จึงย้ายจากดอนแก้วไปสร้างบ้านหัวเรือ เมื่อปี ๒๓๒๗ รวมถึงปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๔) ได้ ๒๓๔ ปีเศษ

ตามคำบอกเล่าว่าบ้านขามใหญ่ ตั้งหลังบ้านหัวเรืออยู่ ๓ ปี ประมาณปี ๒๓๓๐ มีท้าวหล้าน้อย ท้าวทิดขุนเป็นบริวารของท้าวनाค ท้าวหมาแพงแยกมาทางป่าดงเมือง (ปัจจุบันอยู่บริเวณแถบชนสงฆ์แห่งที่สอง รวมไปถึงแหล่งโบราณคดีบ้านก้านเหลือง) มาปลูกถั่ว ปลูกข้าว และปลูกปอตามคนโบราณสมัยนั้น ท้าวทิดพรหม ท้าวคำผง ย้ายไปตั้งบ้านบริเวณแม่น้ำมูล เมืองอุบลราชธานี ทุกวันนี้

ท้าวหล้าน้อย ท้าวทิดขุนไม่ไปจึงได้ถากถางป่าในบ้านขามใหญ่ หมู่ที่ ๑ เมื่อปี ๒๓๓๐ ได้พากันปลูกบ้าน ปลูกเรือนตั้งหลักแหล่ง ประกอบอาชีพ ทำสวน ปลูกหม่อน ปลูกฝ้าย ปลูกปอ และปลูกข้าวตามไร่ เพื่อประทังชีวิตในครอบครัว เพราะในช่วงนั้นยังไม่มีนา อยู่กันมาประมาณ ๓๐ ปี เศษ ก็มีบ้านเรือนประมาณ ๔๐ ครัวเรือน จึงได้พร้อมกันตั้งชื่อว่า “บ้านขามใหญ่”

เมื่อปี ๒๔๑๐ ได้เกิดโรคระบาดชื่อว่า “บักงามป่า” หรือ โรคฝีดาษ (ปัจจุบัน) มีคนล้มตายเป็นจำนวนมาก (มีเรื่องเล่าว่า) “เมื่อเกิดโรคนี้ระบาดมีคนตายอยู่ในบ้านใคร บ้านใกล้เรือนเคียงก็จะมีใครมายุ่งเกี่ยวในงานศพเลย นอกจากญาติที่สนิทเท่านั้น โลงศพสมัยนั้นยังไม่มี ชาวบ้านเขาใช้ไม้ไผ่ขนาดใหญ่ โดยใช้มีดสับออกเป็นแผ่นแบน ๆ แล้วนำไปห่อศพเพื่อนำศพไปฝัง ชาวบ้านกลัวมากพากันแตกตื่น บ้างก็ได้แยกย้ายไปอาศัยอยู่ถิ่นอื่น เช่น ไปบ้านหัวคำ บ้านหนองหว้า ส่วนบ้านหัวคำ เมื่อแยกย้ายไปแล้วมีพระรูปหนึ่งชื่อว่า ญาณานุสข ได้ชักชวนชาวบ้านให้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่แห่งนั้นจนบัดนี้

๒.๒ ข้อมูลทั่วไป

ทำเลที่ตั้งตำบล

ตำบลขามใหญ่เป็น ๑ ใน ๑๑ ตำบลในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกันท้องถื่นใกล้เคียง ๔ ส่วน คือ ตำบลหัวเรือ และตำบลขี้เหล็ก , เทศบาลนครอุบล เทศบาลตำบลอุบล ตำบลไธสง ตำบลแจระแม และตำบลหนองขอน ดังนี้

ทิศเหนือ จรด ตำบลหัวเรือ และตำบลขี้เหล็ก

ทิศใต้ จรด เทศบาลนครอุบลราชธานี และเทศบาลตำบลอุบล

ทิศตะวันออก จรด ตำบลไธสง

ทิศตะวันตก จรด ตำบลแจระแม และตำบลหนองขอน

โดยตำบลขามใหญ่อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางประมาณ ๖ กิโลเมตร

เขตการปกครอง

รวม ๒๖ หมู่บ้าน มีพื้นที่ ประมาณ ๕๘ ตารางกิโลเมตร โดยจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศ ลงวันที่ ๒ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

หมู่บ้านที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่บางส่วน จำนวน ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. หมู่ที่ ๓ บ้านก้านเหลือง ตำบลขามใหญ่
๒. หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองปลาปาก
๓. หมู่ที่ ๑๕ บ้านนาคำ
๔. หมู่ที่ ๑๘ บ้านดอนกลาง
๕. หมู่ที่ ๒๓ บ้านวนารมย์
๖. หมู่ที่ ๒๕ บ้านดอนกลาง

หมู่บ้านที่มีพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด จำนวน ๒๐ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. หมู่ที่ ๑	บ้านขามใหญ่	๑๑. หมู่ที่ ๑๓	บ้านหนองบัว
๒. หมู่ที่ ๒	บ้านหนองเค็ง	๑๒. หมู่ที่ ๑๔	บ้านหนองไผ่
๓. หมู่ที่ ๔	บ้านด้ามพร้า	๑๓. หมู่ที่ ๑๖	บ้านนาขุนน้อย
๔. หมู่ที่ ๕	บ้านห้วยคุ่ม	๑๔. หมู่ที่ ๑๗	บ้านหนองมะเขือ
๕. หมู่ที่ ๖	บ้านดอนแค	๑๕. หมู่ที่ ๑๘	บ้านนาอุดม
๖. หมู่ที่ ๗	บ้านหนองมะนาว	๑๖. หมู่ที่ ๒๐	บ้านดอนแค
๗. หมู่ที่ ๘	บ้านหัวคำ	๑๗. หมู่ที่ ๒๑	บ้านหัวดอน
๘. หมู่ที่ ๙	บ้านหนองหว้า	๑๘. หมู่ที่ ๒๒	บ้านโชคเมือง
๙. หมู่ที่ ๑๐	บ้านขามลุ่ม	๑๙. หมู่ที่ ๒๔	บ้านดงคำอ้อ
๑๐. หมู่ที่ ๑๒	บ้านดอนยุง	๒๐. หมู่ที่ ๒๖	บ้านห้วยคุ่ม

ตารางที่ ๑. แสดงจำนวนครัวเรือน / ประชากร รายหมู่บ้าน ตำบลขามใหญ่

ประชากรจำนวน ๒๘,๒๒๙ คน ชาย ๑๓,๘๐๓ หญิง ๑๔,๔๒๖ คน จำนวน ๑๑,๗๑๔ ครัวเรือน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) เฉลี่ยความหนาแน่นของประชากร ๔๘๖ คน/ตารางกิโลเมตร

หมู่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	จำนวนพื้นที่	
		ชาย	หญิง	รวม		จำนวนไร่	ตร.กม.
๑	บ้านขามใหญ่	๕๖๘	๕๙๕	๑,๑๖๓	๔๓๘	๑,๘๑๒.๕๐	๒.๙
๒	บ้านหนองเค็ง	๔๓๖	๔๓๖	๘๗๒	๒๑๗	๙๓๗.๕๐	๑.๕
๓	บ้านก้านเหลือง	๗๐๐	๗๓๘	๑,๔๓๘	๖๖๕	๙๓๗.๕๐	๑.๕
๔	บ้านด้ามพร้า	๗๑๐	๗๓๑	๑,๔๔๑	๖๕๗	๑,๖๘๗.๕๐	๒.๗
๕	บ้านห้วยคุ่ม	๓๗๐	๓๖๕	๗๓๕	๗๔๔	๑,๕๖๒.๕๐	๒.๕
๖	บ้านดอนแค	๗๙๐	๘๐๓	๑,๕๙๓	๗๖๓	๑,๐๐๐.๐๐	๑.๖
๗	บ้านหนองมะนาว	๕๘๓	๕๔๑	๑,๑๒๔	๓๙๑	๑,๙๓๗.๕๐	๓.๑
๘	บ้านหัวคำ	๕๗๐	๖๐๐	๑,๑๗๐	๓๐๓	๒,๕๐๐.๐๐	๔
๙	บ้านหนองหว้า	๕๘๗	๕๔๖	๑,๑๓๓	๒๘๒	๒,๙๓๗.๕๐	๔.๗
๑๐	บ้านขามใหญ่	๗๑๗	๗๗๘	๑,๔๙๕	๕๔๒	๑,๓๑๒.๕๐	๒.๑
๑๑	บ้านหนองปลาปาก	๘๗๘	๙๘๗	๑,๘๖๕	๘๓๐	๘๗๕.๐๐	๑.๔

๑๒	บ้านดอนยุง	๙๗๑	๑,๐๗๕	๒,๐๔๖	๖๖๔	๑,๕๐๐.๐๐	๒.๔
๑๓	บ้านหนองบัว	๒๗๒	๒๕๑	๕๒๓	๑๓๑	๒,๑๘๗.๕๐	๓.๕
๑๔	บ้านหนองไผ่	๓๖๔	๓๖๕	๗๒๙	๒๒๖	๑,๕๐๐.๐๐	๒.๔
๑๕	บ้านนาคำ	๗๓๔	๗๙๙	๑,๕๓๓	๕๖๔	๙๓๗.๕๐	๑.๕
๑๖	บ้านนาตุนน้อย	๒๓๓	๒๔๔	๔๗๗	๑๔๓	๑,๐๖๒.๕๐	๑.๗
๑๗	บ้านหนองมะเขือ	๔๑๒	๓๙๘	๘๑๐	๒๑๖	๔,๐๐.๐๐	๖.๔
๑๘	บ้านดอนกลาง	๑,๐๐๒	๑,๐๗๐	๒,๐๗๒	๑,๐๓๓	๗๘๑.๒๕	๑.๒
๑๙	บ้านนาอุดม	๓๐๒	๓๑๓	๖๑๕	๑๙๘	๘๗๕.๐๐	๑.๔
๒๐	บ้านดอนแค	๓๗๐	๓๖๑	๗๓๑	๓๓๐	๖๘๗.๕๐	๑.๑
๒๑	บ้านหัวตุน	๒๔๓	๒๔๐	๔๘๓	๑๒๙	๑,๓๑๒.๕๐	๒.๑
๒๒	บ้านโชคเมือง	๑๒๒	๑๕๕	๒๗๗	๖๓	๒,๐๐๐.๐๐	๓.๒
๒๓	บ้านวนารมย์	๘๓๓	๙๓๕	๑,๗๖๘	๑,๐๙๖	๖๘๗.๕๐	๑.๑
๒๔	บ้านดงคำอ้อ	๓๑๑	๓๕๘	๖๖๙	๓๐๓	๗๕๐.๐๐	๑.๒
๒๕	บ้านดอนกลาง	๔๙๘	๕๑๖	๑,๐๑๔	๖๕๖	๔๖๘.๗๕	๐.๗๕
๒๖	บ้านห้วยคุ่ม	๒๒๗	๒๒๖	๔๕๓	๑๕๗	๗๕๐.๐๐	๑.๒
รวม		๑๓,๘๐๓	๑๔,๔๒๖	๒๘,๒๒๙	๑๑,๗๑๔	๓๗,๐๐๐.๐๐	๕.๘

รายได้เฉลี่ยของแต่ละหมู่บ้าน (ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔)

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวน (บาท/คน/ปี)
๑	บ้านขามใหญ่	๓๗,๘๗๐
๒	บ้านหนองเค็ง	๒๗,๗๘๑
๓	บ้านก้านเหลือง	๔๙,๓๘๕
๔	บ้านด้ามพร้า	๕๒,๓๐๑
๕	บ้านห้วยคุ่ม	๓๗,๓๘๖
๖	บ้านดอนแค	๓๗,๕๒๓
๗	บ้านหนองมะนาว	๓๓,๒๔๘
๘	บ้านหัวคำ	๒๙,๖๙๕
๙	บ้านหนองหว้า	๓๕,๓๓๑
๑๐	บ้านขามใหญ่	๓๐,๘๓๖
๑๑	บ้านหนองปลาปาก	๔๑,๘๕๘
๑๒	บ้านดอนยุง	๓๙,๗๑๖
๑๓	บ้านหนองบัว	๒๘,๐๙๙
๑๔	บ้านหนองไผ่	๔๔,๖๒๐
๑๕	บ้านนาคำ	๔๐,๒๒๕
๑๖	บ้านนาตุนน้อย	๒๖,๗๐๔
๑๗	บ้านหนองมะเขือ	๒๔,๗๖๓
๑๘	บ้านดอนกลาง	๔๔,๖๑๒
๑๙	บ้านนาอุดม	๓๒,๒๕๕

๒๐	บ้านดอนแค	๓๔,๖๕๙
๒๑	บ้านหัวคูน	๓๖,๘๑๕
๒๒	บ้านโชคเมือง	๓๐,๗๐๙
๒๓	บ้านวนารมย์	๕๕,๑๓๒
๒๔	บ้านดงคำอ้อ	๔๗,๕๖๒
๒๕	บ้านดอนกลาง	๔๐,๘๒๔
๒๖	บ้านห้วยคุ่ม	๔๒,๒๑๕
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่		๓๙,๖๗๗

ระบบสาธารณูปโภค

๑. การคมนาคม

ถนนทางหลวงจังหวัดทั้งสิ้นมี ๔ สาย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔ (ถนนเลี่ยงเมือง)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ (ถนนแจ้งสนิท)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ (ถนนชยางกูร)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕๐ (ถนนอุบล-ตระการ)

ทางหลวงท้องถิ่นประเภทลาดยางเอสฟัสต์ มีทั้งสิ้น ๒๘ สาย ครอบคลุมแหล่งชุมชน

ทุกพื้นที่ในตำบล หมู่บ้าน

ทางหลวงท้องถิ่นประเภทคอนกรีตเสริมเหล็ก มีทั้งสิ้น ๑๑๒ สาย กระจายอยู่ตาม

หมู่บ้านต่าง ๆ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- มีลำห้วย ๗ สาย
- บึง หนอง ๒๙ แห่ง

๒. การไฟฟ้า

ประชาชนในตำบลขามใหญ่ เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน

๓. ระบบประปา

ประชาชนในเขตตำบลขามใหญ่ ที่รับบริการด้านการประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นบางส่วนคือ หมู่ที่ ๓,๔,๕,๑๑,๑๕,๑๘,๒๐,๒๓,๒๕,๒๖

การศึกษา

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ มีสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชธานี โรงเรียนเทคโนโลยีอุบลราชธานี โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนศรีปทุมพิทยาคาร โรงเรียนลักษณะพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง คือ โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ๑๐ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๙ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖ แห่ง

ปีการศึกษา ๒๕๖๕

โรงเรียนระดับอุดมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

ชื่อโรงเรียนระดับ	จำนวนนักเรียน		รวม
	ปวช.	ปวส.	
ระดับอาชีวศึกษา			
ร.ร.เทคโนโลยี	๑,๕๗๐	๙๐๕	๒,๔๖๖
ระดับมัธยมศึกษา	ม.๑-ม.๓	ม.๔--ม.๖	รวม
ร.ร.ศรีปทุมพิทยาคาร	๑,๑๗๐	๑,๙๘๔	๓,๑๕๔
ร.ร.ขามใหญ่	๑๒๔	-	๑๒๔
ร.ร.ด้ามพร้า	๔๘	-	๔๘
ร.ร.ประชาสามัคคี	๙๙	-	๙๙
ร.ร.หัวคำ	๙๔	-	๙๔

โรงเรียนลักษณะพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนอุปถัมภ์บุญานุกุล	๓๖๐
ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ๑๐	๑๒๐

โรงเรียนระดับประถมศึกษา

ชื่อโรงเรียนระดับ	จำนวนนักเรียน		
	ก่อนประถม	ป.๑-ป.๖	รวม
ร.ร.ขามใหญ่	๔๐	๑๘๑	๒๒๑
ร.ร.บ้านด้ามพร้า	๔๑	๒๑๘	๒๕๙
ร.ร.บ้านหัวคำ	๕๖	๒๐๕	๒๖๑
ร.ร.หนองหว้า	๑	๙๖	๙๗
ร.ร.หนองไผ่	๑	๒๓	๒๔
ร.ร.บ้านนาตุน	๒๗	๑๓๓	๑๖๐
ร.ร.บ้านหนองปลาปาก	๑๗	๑๒๕	๑๔๒
ร.ร.บ้านแคกลางหงษ์	๑๓	๒๖	๓๙
รวม	๒๑๘	๑,๑๙๔	๑,๔๑๒

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖ ศูนย์

รายชื่อศูนย์เด็ก	จำนวนเด็ก
๑. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านขามใหญ่ ม.๑๐	๔๒
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านดอนยุง ม.๑๒	๔๕
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสามัคคี ม.๗	๕๐
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านด้ามพริ้ว ม.๑	๑๕๕
๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหว้า ม.๙	๑๓๐
๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวคำ ม.๘	๓๕

การจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ ได้ดำเนินการตามโครงการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษา อนุบาล ๓ ขวบ ซึ่งปฏิบัติตามนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๘ และ พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายถ่ายโอนการจัดการศึกษาอนุบาล ๓ ขวบ ให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๔๔ โดยให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ งดรับเด็กอนุบาล ๓ ขวบ เข้าเรียนแต่ให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอนุบาล ๓ ขวบ โดยสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และครูอัตราจ้าง หรือ ครูผู้สอนให้ช่วยดำเนินการสอน ต่อไป

ศูนย์การเรียนชุมชนตำบลขามใหญ่ มีทั้งหมด ๔ แห่ง ของปีการศึกษา ๒๕๕๙

๑. ศูนย์การเรียนบ้านนาขุนน้อย หมู่ ๑๖	มีจำนวนผู้เข้าเรียน	จำนวน ๑๒๐ คน
๒. ศูนย์การเรียนชุมชนบ้านหนองหว้า หมู่ ๙	จำนวนผู้เข้าเรียน	จำนวน ๑๒๒ คน
๓. ศูนย์การเรียนชุมชนบ้านดอนยุง หมู่ ๑๒	จำนวนผู้เข้าเรียน	จำนวน ๑๓๐ คน
๔. ศูนย์การเรียนชุมชนบ้านขามใหญ่ หมู่ ๑๐	จำนวนผู้เข้าเรียน	จำนวน ๙๕ คน

การศึกษา

ประชาชนในตำบลขามใหญ่ จะนับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนาสถาน ๑๖ แห่ง คือ

๑. วัดบ้านขามเทิง	ตั้งอยู่บ้านขามใหญ่	หมู่ ๑
๒. วัดบ้านหนองเค็ง	ตั้งอยู่บ้านหนองเค็ง	หมู่ ๒
๓. วัดบ้านก้านเหลือง	ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง	หมู่ ๓
๔. ที่พักระสงฆ์บ่อเกลือ	ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง	หมู่ ๓
๕. ที่พักระสงฆ์ป่าเขียวขุ่ม	ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง	หมู่ ๓
๖. วัดบ้านด้ามพริ้ว	ตั้งอยู่บ้านด้ามพริ้ว	หมู่ ๔
๗. วัดบ้านหนองมะนาว	ตั้งอยู่บ้านหนองมะนาว	หมู่ ๗
๘. วัดป่าแสงธรรม	ตั้งอยู่บ้านหนองมะนาว	หมู่ ๗
๙. วัดบ้านหัวคำ	ตั้งอยู่บ้านหัวคำ	หมู่ ๘
๑๐. วัดบ้านหนองหว้า	ตั้งอยู่บ้านหนองหว้า	หมู่ ๙
๑๑. วัดบ้านขามใหญ่	ตั้งอยู่บ้านขามใหญ่	หมู่ ๑๐

๑๒. วัดหนองปลาปาก	ตั้งอยู่บ้านหนองปลาปาก หมู่ ๑๑
๑๓. วัดดอนยุง	ตั้งอยู่บ้านดอนยุง หมู่ ๑๒ (ที่พักระงษ์)
๑๔. วัดเวฬุวนารมย์	ตั้งอยู่บ้านนาคำ หมู่ ๑๕ (คณะธรรมยุติ)
๑๕. วัดป่าดอนกลาง	ตั้งอยู่บ้านดอนกลาง หมู่ ๑๘
๑๖. วัดชัยรัตนอัมพะวัน	ตั้งอยู่บ้านนาอุดม หมู่ ๙ (ที่พักระงษ์)

การสาธารณสุข

ตำบลขามใหญ่ มีศูนย์สุขภาพชุมชนประจำตำบล ๓ แห่ง คือ ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านหัวดอน ตั้งอยู่ที่ บ้านนาดอน หมู่ที่ ๒๑ ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านด้ามพริ้ว ตั้งอยู่ที่บ้านด้ามพริ้ว หมู่ที่ ๔ และศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านขามใหญ่ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๘ บ้านหัวคำ ซึ่งได้ให้บริการในเขตพื้นที่ตำบลขามใหญ่ และหมู่บ้านใกล้เคียง

พื้นที่และการใช้พื้นที่

มีพื้นที่หมู่บ้านทั้งสิ้น ๕๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๓๗,๐๐๐ ไร่		
พื้นที่ป่าไม้	ประมาณ	๓,๑๓๗ ไร่
พื้นที่การเกษตร	ประมาณ	๘,๐๖๘ ไร่
พื้นที่อยู่อาศัย	ประมาณ	๖,๙๐๗ ไร่
พื้นที่สาธารณะ	ประมาณ	๑๘,๘๘๘ ไร่

พื้นที่การเกษตร

พื้นที่ถือครองการเกษตรทั้งหมด	๘,๐๖๘	ไร่
พื้นที่นา	๘,๐๘๖	ไร่
พื้นที่พืชไร่	-	ไร่
พื้นที่พืชสวน	๙	ไร่
พื้นที่ไม้ดอก + ไม้ประดับ	๑	ไร่
พื้นที่ปลูกไม้ผล	๒	ไร่

จำนวนครัวเรือน / ประชากร

จำนวนครัวเรือน / ประชากร	พ.ศ. ๒๕๖๕	
	จำนวน	ร้อยละ
ครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	๑๑,๗๑๔	๑๐๐
ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	๑,๕๑๐	๑๘.๓๕
ครัวเรือนรับจ้าง / ค้าขาย	๔,๕๑๓	๕๓.๒๘
ประชากรทั้งหมด (คน)	๒๘,๒๒๙	๑๐๐
ชาย (คน)	๑๓,๘๐๓	-
หญิง (คน)	๑๔,๔๒๖	-
สมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย	๓	-
อัตราส่วน ชาย : หญิง	๑ : ๑.๕	-
สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรมากกว่าครัวเรือนรับจ้างค้าขาย	๑ : ๕.๘	

พื้นที่หมู่บ้าน

พื้นที่	พ.ศ. ๒๕๖๕	
	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ทั้งหมด (ไร่) (รวมพื้นที่เทศบาลตำบลอุบล)	๓๗,๐๐๐	๑๐๐
พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	๘,๐๖๘	๒๑.๔
พื้นที่อื่น ๆ (ที่อยู่อาศัย ถนน ห้วยหนอง คลอง บึง)(ไร่)	๒๕,๗๙๕	๗๑.๖

พื้นที่และการใช้พื้นที่

พื้นที่ทำการเกษตร	พ.ศ. ๒๕๖๕	
	จำนวน	ร้อยละ
- ทำนา (ไร่)	๘,๐๖๘	๑๐๐
- ทำสวนปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น (ไร่)	๘,๐๕๖	๘๓.๗๒
- สวนปลูกผัก (ไร่)	๒	๑๔.๓๓
- ทำสวนไม้ดอกไม้ประดับ	๑	๐.๐๘
พื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ยของเกษตรกรในหมู่บ้านมากที่สุด ๔๐ ไร่ น้อยที่สุด ๑ ไร่		

สภาพดิน

หน่วยแผนที่ดินที่ ๑๕

ดินชุดนี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนแดงพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดินในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสและอาจพบก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๘.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ โดยทั่วไปไม่มีแม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

หน่วยแผนที่ดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสี เทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติของดินค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบนมีปฏิกริยาเป็นกรดถึงกรดปานกลาง ค่าความเป็นด่าง ประมาณ ๕.๐ - ๖.๐ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดน้อยกว่า หรือมีค่าเป็นกรดเป็นด่าง ๖.๐ - ๗.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

หน่วยแผนที่ที่ ๒๒

เป็นกลุ่มพื้นที่เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินปนทรายปนดินร่วนพื้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทามีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาล ปลายอาจพลสีลาแสงอ่อนในชั้นดินล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ ดินค่อนข้างเป็นทรายมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีบริเวณชุดดินนี้กระจายอยู่ทั่วไป เป็นดินเหมาะแก่การทำนา ปานกลาง สับปะรด มะม่วงหิมพานต์ ฝรั่ง ยูคาลิปตัส และทุเรียน ชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสันทราย และชุดดินชัยภูมิ

หน่วยแผนที่ดินที่ ๒๔

เป็นชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทราย มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่าง บางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบาง ๆ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ ค่อนข้างตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง ถึงเป็นกรดเล็กน้อยมีค่าความเป็นกรด เป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๖.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัดพีชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้ง และมีความสมบูรณ์ต่ำมาก

หน่วยแผนที่ที่ ๔๐

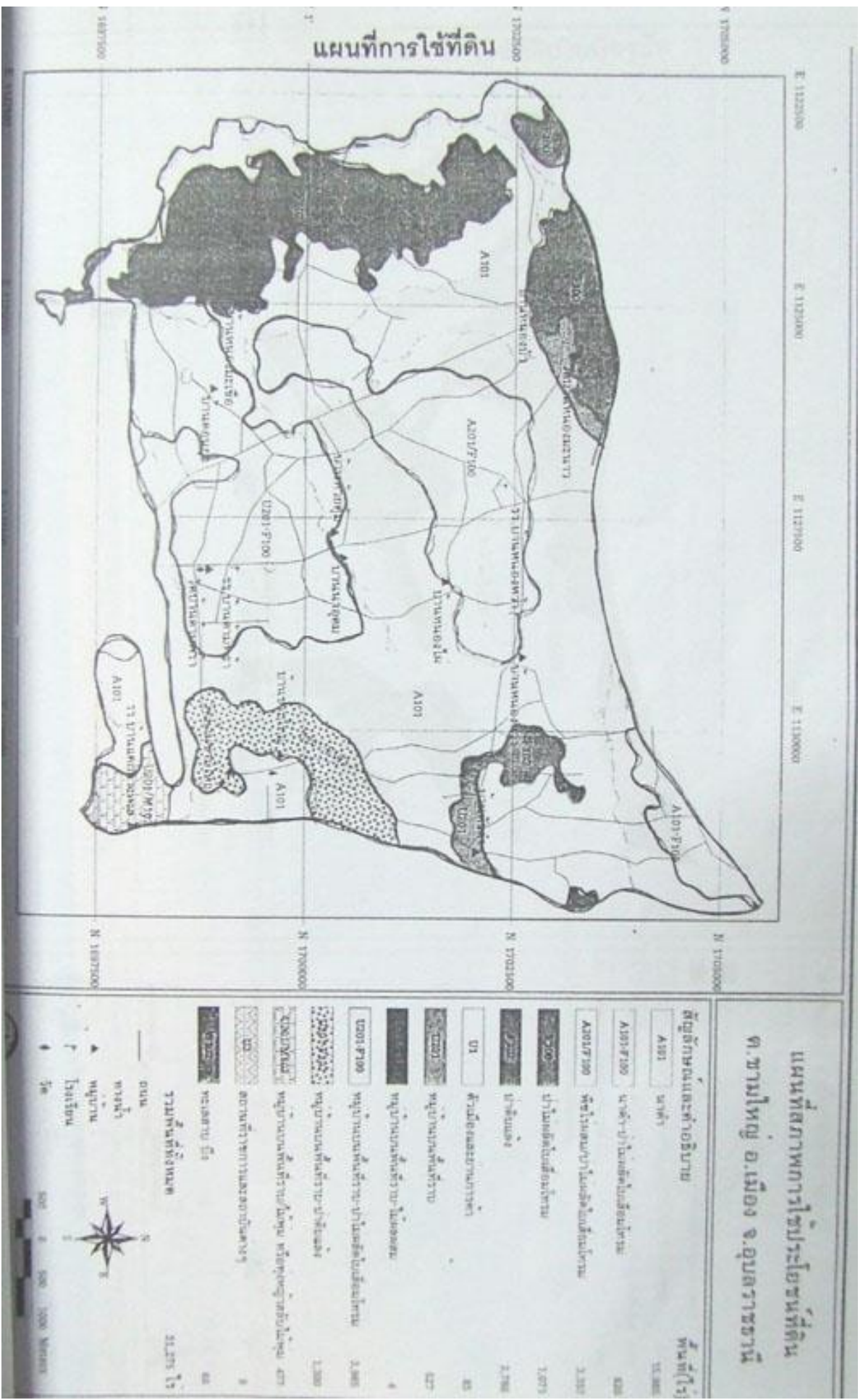
เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายสีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนสีเหลืองหรือสีแดงบางแห่ง อาจพบจุดประสี ในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบเชิงเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาเป็นกรดจัดจนถึงกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญ ในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานแผนที่นี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พื้นที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ได้ง่าย

หน่วยแผนที่ที่ ๔๑

หน่วยแผนที่นี้ เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทราย หรือดินทรายเป็นดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไป เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล บางแห่งอาจพบจุดประในดินชั้นล่างเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุน้ำมาจากบริเวณที่สูง แล้วมาทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของพื้นดิน หรือดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดต่างชนิด ต่างยุคพบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ จนถึงพื้นที่ค่อนข้าง ลอดลาด เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาเป็นกรดจัดจนถึงกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยง ต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่ายแต่ถ้ามีฝนตกมาก ดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้าง พังทลายได้ง่าย

ด้านชีวภาพ

ประชากร

มีจำนวนประชากรรวม	๒๘,๒๒๙	คน	แยกเป็น
ชาย	๑๓,๘๐๓	คน	หญิง ๑๔,๔๒๖ คน
มีครัวเรือนจำนวน	๑๑,๗๑๔	ครัวเรือน	แยกเป็น
เกษตรกร	๑,๕๑๐	ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ	๑๘.๓๕ ของครัวเรือนทั้งหมด
ค้าขาย	๑,๒๓๓	ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ	๑๔.๕๔ ของครัวเรือนทั้งหมด
รับราชการ	๒,๐๐๕	ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ	๒๓.๔๒ ของครัวเรือนทั้งหมด
รับจ้าง	๕,๑๐๐	ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ	๔๓.๖๙ ของครัวเรือนทั้งหมด

สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

๑. ข้าว
 - ๑.๑ ข้าวเจ้านาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ร้อยละ ๖๕
 - ๑.๒ ข้าวเหนียนาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก กข ๖ ร้อยละ ๓๔
 - ๑.๓ ข้าวอื่น ๆ พันธุ์ที่นิยมปลูก กข ๑๕ ร้อยละ ๑
๒. พืชผัก
 - ๒.๑ พริก พันธุ์ที่นิยมปลูก พริกหัวเรือ, จินดา
 - ๒.๒ ข้าวโพด พันธุ์ที่นิยมปลูก ข้าวเหนียว, พันเมือง
 - ๒.๓ ถั่วฝักยาว พันธุ์ที่นิยมปลูก ถั่วฝักยาวตราศรแดง
 - ๒.๔ เห็ด พันธุ์ที่นิยมปลูก นางฟ้า , เห็ดขอน , เห็ดฟาง
๓. ไม้ผล
 - ๓.๑ มะม่วง พันธุ์ที่นิยมปลูก เชี่ยวเสวย , น้ำดอกไม้
 - ๓.๒ มะนาว พันธุ์ที่นิยมปลูก มะนาวแป้น
 - ๓.๓ ชมพู่ พันธุ์ที่นิยมปลูก
๔. ไม้ดอก + ไม้ประดับ ปลูก ดอกมะลิ

สภาพการเพาะปลูกพืชโดยทั่วไป

๑. การเพาะปลูกพืชในฤดูฝน การปลูกข้าวนาปีโดยอาศัยน้ำฝนจำนวน ๑๑,๕๖๐ ไร่
๒. การปลูกพืชฤดูแล้ง เนื่องจากตำบลขี้เหล็กไม่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชสวนครัว เช่น หอม กระเทียม พริก มะเขือ ถั่วฝักยาว ฯลฯ เนื้อที่ประมาณ ๙ ไร่

สถานการณ์ข้าว

- ตำบลขามใหญ่ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวนาปี จะปลูกข้าวเจ้า ๗๕ % ข้าวเหนียว ๒๕ %
- ระยะปักดำ โดยเฉลี่ย ๒๕x๒๕ ซม.
 - การใส่ปุ๋ยเกษตรกรส่วนมากใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต โดยใช้ปุ๋ยเกรด ๑๖ - ๑๖ - ๘, ๑๘ - ๑๖ - ๑๖, ๑๕-๑๕-๑๕ , และมีการใส่ปุ๋ยยูเรีย ๔๖ - ๐ - ๐ และแอมโมเนีย ซัลเฟต ๒๑ - ๐ - ๐ , อัตราใส่ขึ้นอยู่กับฐานะของเกษตรกรและจะใส่ประมาณ ๑๐ - ๑๕ กิโลกรัม / ไร่

- การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรจะช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดศัตรูพืชระบาด ศัตรูที่พบคือโรคไหม้ , เพลี้ยไฟ , หนอนกอ, หนอนกอ , หนอนกระทู้กล้า , ตัวงูหลาย แต่ถ้าเกษตรกรรายได้มีศัตรูพืชระบาดมาก จะมาขอคำแนะนำจากทางราชการและรับการสนับสนุนต่อไป

- ยาเคมี เกษตรกรนิยมใช้ยาป้องกันกำจัดเชื้อราฟูราดา และสารเคมีกำจัดปูนาตลอดจนยาปราบศัตรูพืช

- การเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคมของทุกปี

- ผลผลิตที่ได้เฉลี่ย ๔๐๐ กก. / ไร่

สภาพการเพาะปลูกพืชโดยทั่วไป

๑. การเพาะปลูกพืชในฤดูฝน จะปลูกข้าวนาปีโดยอาศัยน้ำฝนอย่างเดียว พื้นที่ ๘,๐๕๖ ไร่

๒. การปลูกพืชในฤดูแล้ง เนื่องจาก ต.ขามใหญ่ ไม่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรส่วนมากจะปลูกผักสวนครัว เช่น พริก ข้าวโพดฝักสด ถั่วฝักยาว ฯลฯ พื้นที่ประมาณ ๙ ไร่

สถานการณ์ด้านการตลาด ตำบลขามใหญ่

เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเจ้าเพื่อการจำหน่ายส่วนข้าวเหนียวจะเก็บไว้บริโภค ตลาดจำหน่ายข้าวคืออำเภอเมืองอุบล และมีพ่อค้ามารับซื้อข้าวในหมู่บ้านแต่ไม่มากนัก

สถานการณ์การปลูกพริก

- ตำบลขามใหญ่มีพื้นที่การปลูกพริกประมาณ ๕ ไร่ พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พริกหัวเรือ พริกจินดา ฤดูการปลูก ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม

- การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ยาเคมีในการป้องกันกำจัด ศัตรูพริก โรคโคนเน่า ไร ใบหงิก และโรคกุ้งแห้ง

- ปุ๋ยที่ใช้ ปุ๋ยอินทรีย์ (มูลไก่) ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕ - ๑๕- ๑๕

- การเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวพริกสดจำหน่าย ถ้าช่วงไหนพริกราคาต่ำจึงเก็บไว้ตากทำพริกแห้ง

- ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๐๐๐-๒,๕๐๐ กก. / ไร่

- ตลาดจำหน่าย มีพ่อค้ารับซื้อที่หมู่บ้าน

ผลิตด้านสัตว์

ตำบลขามใหญ่

- เลี้ยงโคเนื้อ	จำนวน ๒,๐๓๑	ตัว	จำนวน ๕๑๓	ครัวเรือน
- เลี้ยงกระบือ	จำนวน ๒๕๐	ตัว	จำนวน ๓๕๐	ครัวเรือน
- เลี้ยงสุกร	จำนวน ๑๘,๒๓๓	ตัว	จำนวน ๕๗	ครัวเรือน
- เลี้ยงไก่พื้นเมือง	จำนวน ๑๐,๐๗๗	ตัว	จำนวน ๔๗๘	ครัวเรือน
- เลี้ยงไก่ไข่	จำนวน ๑๐,๕๐๐	ตัว	จำนวน ๙	ครัวเรือน
- เลี้ยงเป็ดเนื้อ	จำนวน ๑,๒๖๕	ตัว	จำนวน ๑๑๖	ครัวเรือน

การผลิตด้านการประมง

เกษตรกรในตำบลขามใหญ่ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงปลาในบ่อประมาณ ๑๕๐ บ่อ จะเลี้ยงปลาในนาด้วย เป็นปลากินพืช จะเลี้ยงเพื่อจำหน่าย และบริโภค

ปัจจัยการผลิตด้านปุ๋ยเคมี

เกษตรกรมีการใช้สารเคมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ทำให้ต้นทุนการผลิตพืชสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเกษตรกรอาจมองไม่เห็นถึงผลต่างของต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนว่าคุ้มหรือไม่ ในอนาคตต่อไป เกษตรกรควรจะหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น และลดการใช้ปุ๋ยเคมีให้น้อยลง เพื่อลดต้นทุนการผลิต จะช่วยให้มีผลตอบแทนเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต ขณะที่ได้มีโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑ โรงที่บ้านหนองหว้า หมู่ ๙

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกรตำบลขามใหญ่รู้จักการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ในการผลิตพืช ทำให้มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น โดยได้รับเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่จากเจ้าหน้าที่ข้อมูลข่าวสารสื่อมวลชนต่าง ๆ และประสบการณ์ในการปฏิบัติของตัวเอง และมีเกษตรกรบางส่วน พยายามหาวิธีการลดต้นทุนการผลิตให้น้อยลง โดยการลดการใช้สารเคมีหันมาใช้สารสกัดจากธรรมชาติ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทน

สภาพปัญหาการผลิต

ปัญหาในการผลิตพืชในตำบลขี้เหล็กมีดังนี้

- ✘ ขาดแรงงานในครัวเรือน
- ✘ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ในบางพื้นที่
- ✘ ปลูกพืชชนิดเดียวเป็นเวลานาน ทำให้เป็นแหล่งสะสมโรคแมลง
- ✘ ขาดการวางแผนที่ดีและไม่ศึกษาตลาดก่อนปลูก
- ✘ ตลาดรับซื้อราคาไม่แน่นอน

ชื่อพืช ข้าว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จำนวนครัวเรือนที่ปลูก ครัวเรือน

หมู่ที่	นท.ปลูก ข้าว	พันธุ์ปลูก		ผลผลิต เฉลี่ย	การใช้ปุ๋ย		การใช้ สารเคมี		ปัญหา			ความต้องการ		
		ส่งเสริม	พื้นเมือง		ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ไม่มี	มี	ปัญหา	ไม่มี	มี	ความต้องการ
๑	๔๑๒	๔๑๒	๔๑๐		✓		✓			✓	ราคาข้าวต่ำต้นทุนในการผลิตสูง		✓	ประกันราคาข้าวลดต้นทุนการผลิต
๒	๗๐๐	๗๐๐	๓๘๕		✓		✓			✓	“		✓	“
๓	๓๐	๓๐	๔๒๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๔	๕๔	๕๔	๔๑๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๕	๓๕๕	๓๕๕	๔๐๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๖	๑๕๖	๑๕๖	๔๑๕		✓		✓			✓	“		✓	“
๗	๕๖๐	๕๖๐	๔๒๕		✓		✓			✓	“		✓	“
๘	๗๐๐	๗๐๐	๔๒๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๙	๑,๑๐๐	๑,๑๐๐	๔๒๕		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๐	๔๑๐	๔๑๐	๔๑๕		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๑	๑๐	๑๐	๔๐๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๒	๑๕๐	๑๕๐	๓๕๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๓	๕๒๓	๕๒๓	๔๐๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๔	๔๘๐	๔๘๐	๔๒๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๕	๑๐	๑๐	๓๗๐		✓		✓			✓	“		✓	“
๑๖	๕๐๐	๕๐๐	๔๒๐		✓		✓			✓	“		✓	“

ชื่อพืช ข้าว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จำนวนครัวเรือนที่ปลูก ครัวเรือน

หมู่ที่	นท.ปลูก	พันธุ์ปลูก		ผลผลิตเฉลี่ย	การใช้ปุ๋ย		การใช้สารเคมี		ปัญหา			ความต้องการ		
	ข้าว	ส่งเสริม	พื้นเมือง	กก.ไร่	ใช้	ไม่ใช้	ใช้	ไม่ใช้	ไม่มี	มี	ปัญหา	ไม่มี	มี	ความต้องการ
๑๗	๕๐๓	๕๐๓		๓๗๐	✓		✓			✓	ราคาข้าวต่ำต้นทุนในการผลิตสูง		✓	ประกันราคาข้าวลดต้นทุนการผลิต
๑๘	๑๓	๑๓		๓๗๕	✓		✓			✓	“		✓	“
๑๙	๖๐๐	๖๐๐		๔๐๐	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๐	๒๕	๒๕		๔๐๕	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๑	๔๐๑	๔๐๑		๓๖๐	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๒	๒๕๐	๒๕๐		๔๐๐	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๓	๒๐	๒๐		๓๘๐	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๔	๔	๔		๓๖๐	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๕	๑๐	๑๐		-	✓		✓			✓	“		✓	“
๒๖	๑๕๐	๑๕๐		-	✓		✓			✓	“		✓	“

ข้อมูลสัตว์ปีกรายหมู่บ้าน
ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	บ้าน	หมู่ที่	ชนิดสัตว์ปีก (ตัว)						หมายเหตุ
			ไก่เนื้อ	ไก่พ่อแม่พันธุ์	ไก่พื้นเมือง	เป็ดเนื้อ	เป็ดพ่อแม่พันธุ์	อื่นๆ	
๑	ขามใหญ่	๑	-	๑๒๑	๓๔๗	๒๓	-		
๒	หนองเค็ง	๒	-	๓๙	๒๔๙	๑๕๕	-		
๓	ก้านเหลือง	๓	-	๔๓	๑๗๕	๒๕	-		
๔	ด้ามพร้า	๔	-	๑๐๒	๑๖๙๐	๑๔๐	๓๒๘		
๕	ห้วยคุ่ม	๕	๘	๑๒๒	๗๙๔	๕๕	-		
๖	ดอนแค	๖	-	๑๓๕	๒๖๐	๒๐	๑๑		
๗	หนองมะนาว	๗	-	๑๐๒	๔๑๑	๑๙	๑		
๘	หัวคำ	๘	-	๒๐๑	๔๖๗	๑๑๘	๑		
๙	หนองหว่า	๙	๔๐	-	๑๖๐๗	๑๔๒	๓๓		
๑๐	ขามใหญ่	๑๐	-	๗๑	๑๐๕	๒๗	-		
๑๑	หนองปลาปาก	๑๑	-	๒๐๘	๔๙๕	-	๓		
๑๒	ดอนยูง	๑๒	-	๓๐๔	๑๕๗๙	๘๐	๑๕๐		
๑๓	หนองบัว	๑๓	-	๒๓๕	๑๓๒๐	๖๒	-		

ข้อมูลสัตว์ปีกรายหมู่บ้าน

ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	บ้าน	หมู่ที่	ชนิดสัตว์ปีก (ตัว)						หมายเหตุ
			ไก่เนื้อ	ไก่พ่อแม่พันธุ์	ไก่พื้นเมือง	เป็ดเนื้อ	เป็ดพ่อแม่พันธุ์	อื่นๆ	
๑๔	หนองไผ่	๑๔	-	๗๓๗	๕๕๖๕	๒๑๘	-		-
๑๕	นาคำ	๑๕	-	๗๑	๑๒๔๑	๑๐๕	๔๓		
๑๖	นาตุนน้อย	๑๖	๑๔	๖๖	๑๒๗๒	-	-		
๑๗	หนองมะเขือ	๑๗	-	๑๒๑	๒๐๔	๒๙	๑๑		
๑๘	ดอนกลาง	๑๘	-	-	๓๗๓	๑๙๓	-		
๑๙	นาอุดม	๑๙	-	๒๙	๒๖๑	๒๒	-		
๒๐	ดอนแคกลางหงส์	๒๐	๕๐	๑๕	๑๑๓	-	-		
๒๑	หัวดุน	๒๑	-	๘๕	๗๐๖	๒๖	-		
๒๒	โชคเมือง	๒๒	-	๒๑	๒๗๔	๓๙	-		
๒๓	วนารมย์	๒๓	-	๑๔	๒๑๑	๒๒	๒๒		
๒๔	ดงคำอ้อ	๒๔	-	-	๕๒๘	๑๕	๑๑		
๒๕	ดอนกลาง	๒๕	-	-	-	-	๒๕		
๒๖	ห้วยคุ่มนาตุน	๒๖	-	๒๐๔	๒๐๐๐	-	-		

ปริมาณผลผลิตพืช ตำบลขามใหญ่ ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๔

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ (ราคาเฉลี่ย)
๑	ข้าวมะลิ ๑๐๕	๖๕๒๙	๓๘๐	๒๔๘๑๐๒๐	๑๙๘๔๘๑๖๐	กก.ละ ๘ บาท
๒	ข้าว กข. ๖	๒๗๙๙	๓๙๐	๑๐๙๑๖๑๐	๖๕๔๙๖๖๐	กก.ละ ๖ บาท

ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ

ในตำบลมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ คือ ตำบลขามใหญ่มีขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อคล้าย ๆ กับตำบลอื่น ๆ ในภาคอีสาน ซึ่งถือว่ามีบุญประเพณีประจำ ๑๒ เดือน คือ ขึ้นปีใหม่ , วันสงกรานต์ , เข้าพรรษา , ออกพรรษา , ทอดผ้าป่า , ทอดกฐิน , บุญบั้งไฟ , บุญข้าวจี , บุญมหาชาติ , บุญสารทไทย

ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนที่ประชาชนให้ความเชื่อถือ เรียงตามลำดับ คือ

๑. ผู้นำทางศาสนา เจ้าอาวาสวัดทุกวัด
๒. ผู้นำท้องถิ่น กำนัน , ผู้ใหญ่บ้าน , อบต.
๓. ผู้นำทางการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน , อาจารย์ใหญ่ , ครูใหญ่
๔. ผู้นำกลุ่มต่างๆ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร , ประธานกลุ่มเกษตรกร

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตำบลนี้ มีการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ

๑. เครื่องจักสานจากไม้ไผ่
๒. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน คือ เป่าแคน , โหวด
๓. การทำน้ำหมักชีวภาพ
๔. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย
๕. การผลิตไวท์ , เหล้าสาโท

สถาบันเกษตรกรและกลุ่มกิจกรรมต่างๆ

ในหมู่บ้านมีสถาบันเกษตรกร ดังนี้

๑. กลุ่มเกษตรกรนิติบุคคล มีจำนวน	๑	กลุ่ม	คือ	
๑.๑ กลุ่มเกษตรกรทำนา	๑	กลุ่ม	สมาชิก	๘๘ คน
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๒	๒	กลุ่ม	สมาชิก	๕๐ คน
๓. กลุ่มธรรมชาติ				
๓.๑ กลุ่มกองทุนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน บ้านหนองหัว				
๓.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์บ้านโชคเมือง บ้านโชคเมือง				
๓.๓ ผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ		สมาชิก	๒๐	คน
๓.๔ กลุ่มเพาะเห็ด		สมาชิก	๒๐	คน

สิ่งแวดล้อม

คุณภาพน้ำ

สภาพ-คุณภาพน้ำโดยทั่วไปของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นน้ำใต้ดิน อยู่ลึกจากผิวดินประมาณ ๑๕ - ๓๐ เมตร น้ำมีสภาพเป็นกรดเล็กน้อย เกษตรกรนิยม ขุดเจาะบ่อบาดาล เพราะระดับน้ำอยู่ลึก

คุณภาพอากาศ

คุณภาพอากาศโดยทั่วไปของหมู่บ้านมีลักษณะ คุณภาพอากาศดี ปลอดภัย ไม่มีมลภาวะเป็นพิษต่าง ๆ เหมาะในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นอย่างดี.

สถานที่ท่องเที่ยว

ในพื้นที่ของหมู่บ้าน มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ โบราณวัตถุบ้านก้านเหลือง หมู่ที่ ๓

การตรวจสอบข้อมูลชุมชน

ประเด็น	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
◆ กายภาพ - สภาพภูมิประเทศ - สมรรถนะของดิน - แหล่งน้ำ - พื้นที่ทำการเกษตร	- เป็นที่ราบสม่ำเสมอ - ดินร่วนปนทราย - น้ำชลประทาน - น้ำใต้ดิน - มีเอกสารสิทธิ	- ความสมบูรณ์ของดินต่ำ - น้ำไม่เพียงพอ - มีพื้นที่น้อย	- ปลูกพืชได้ทุกชนิด - ปรับปรุงบำรุงดิน - ขุดบ่อบาดาล - ขุดบ่อดอก - ขุดสระน้ำในไร่นา	- ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุน

ประเด็น	S (จุดแข็ง)	W (จุดอ่อน)	O (โอกาส)	T (อุปสรรค)
◆ ชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น - การปลูกพืช - การเลี้ยงสัตว์ - การประมง	- - เกษตรกรให้ความสนใจดี - มีแปลงหญ้า -	- ปัจจัยการผลิตราคาแพง - ใช้สารเคมีมากเกินไป - ผลผลิตล้นตลาด - สภาพพื้นที่สูงไม่เหมาะสม	- ลดต้นทุนการผลิต - ลดการใช้สารเคมี - ลดพื้นที่ปลูก - ถ่ายทอดความรู้ - สร้างแปลงหญ้าเพิ่ม - ขุดสระในไร่นา	- ขาดเงินทุน - ขาดความรู้ - ไม่รู้จักกรรมทดแทน - ขาดความรู้ - ขาดเงินทุน, ความรู้ - ขาดเงินทุน
◆ เศรษฐกิจ - การผลิต พืช, ข้าว, ไม้ผล	- ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ดี	- ปัจจัยการผลิตราคาแพง	- ลดต้นทุนการผลิต	- ขาดความรู้, ขาด

- การตลาด - สินเชื่อ - หนี้สิน	- - มีเพียงพอ -	- ต้นทุนการผลิตสูง - ไม่แน่นอน - ใช้ไม่ตามวัตถุประสงค์ ไม่มีแผนการปฏิบัติ - มีหนี้สินมาก - ส่งไม่ตามสัญญา	- รวมกลุ่มกันขาย - ทำแผนและปฏิบัติตามแผน - หยุดการเพิ่มหนี้ - ส่งให้ทันตามสัญญา	- เงินทุน - ขาดความรู้ - ขาดความรู้ - ยังมีรายได้น้อย - ราคาผลผลิตไม่แน่นอน
◆ สังคม - กลุ่มอาชีพ - ประชากร	- มีกลุ่มอาชีพมาก - มีความขยันขันแข็ง	- กลุ่มไม่มีความเข้มแข็ง - แรงงานไม่เพียงพอ - การใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสม	- อบรมสร้าง - ความเข้มแข็งให้กลุ่ม - ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสม	- ขาดความรู้ - ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุน - ขาดเงินทุนและความรู้

บทที่ ๓

สถานการณ์ของชุมชน

ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับ)

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	- ปัจจัยการผลิตราคาแพง - ศัตรูพืชระบาด - สารเคมีตกค้างในผลผลิต - ผลผลิตต่ำ	- ราคาผลผลิตต่ำ - ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต - ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดเงินทุน	- ขาดการรวมกลุ่ม - ไม่รู้ข่าวสารด้านการเกษตร

๓.๑ ลำดับความสำคัญของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหา	หมู่ที่ประสบปัญหา
๑	ราคาผลผลิตตกต่ำ (ข้าว ,พริกและพืชผัก)	๑,๒,๕,๗,๘,๙,๑๐
๒	ปัจจัยการผลิตราคาแพง (ปุ๋ย , สารเคมี , เมล็ดพันธุ์)	๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๓	ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๔	ศัตรูพืชระบาด (ข้าว พริกและพืชผัก)	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๕	ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๖	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	
๗	สารเคมีตกค้างในผลผลิตมาก (พริก,พืชผัก)	
๘	ขาดการรวมกลุ่ม	
๙	ต้นทุนการผลิตสูง (ข้าว พริก และพืชผัก)	๑,๒,๙,๑๒,๑๔,๒๒
๑๐	ผลผลิตต่ำ (ข้าว , พืชผัก)	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๑๑	การอพยพแรงงานจากภาคการเกษตร	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒
๑๒	โรคระบาดในสัตว์	๑,๒,๔,๕,๗,๘,๙,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๙,๒๒

๓.๒ ศักยภาพของชุมชนของตำบลขามใหญ่

๑. ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
 ๒. ผลิตพืชผักปลอดสารพิษ
 ๓. กลุ่มผลิตไวน์ , สาโท และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
 ๔. ส่วนใหญ่เกษตรกรประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก
 ๕. ศักยภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร
- จากเหตุผลทั้ง ๕ ข้อ จึงเป็นส่วนประกอบในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรต่อไป

ประกอบกับเกษตรกรมีความพร้อม ความรู้และประสบการณ์แต่ยังขาดการวางแผน การบริหาร การจัดการที่ดี จึงทำให้เกษตรกรยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่ถ้ามมีการวางแผนการผลิตที่ชัดเจนและการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

๓.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน

- ๓.๓.๑ ฝันของบุคคล
 - มีอาชีพเสริมที่แน่นอน
 - ราคาผลผลิตที่สูงและแน่นอนมั่นคง
- ๓.๓.๒ ฝันของชุมชน
 - ชุมชนมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อยู่อย่างพอเพียง สภาพแวดล้อมที่ดี
 - ชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๓.๓ ฝันที่เป็นไปได้
 - มีอาชีพเสริมที่แน่นอน และมั่นคง
 - มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง

%%%%%%%%%

บทที่ ๔

การสังเคราะห์ข้อมูล

๒. ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ชุมชนตำบลขามใหญ่ มีการประกอบอาชีพการเกษตร (ทำนา , ทำไร่ , ทำสวน , เลี้ยงสัตว์) มาโดยตลอด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีการทำนาถึงร้อยละ ๘๗ ของครอบครัวทั้งหมด ที่เหลือจะประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ และไร่นาสวนผสม ส่วนสัตว์ปีก (เป็ด , ไก่) มีการเลี้ยงกันเกือบทุกครัวเรือน เป็นการบริโภคในครัวเรือน มากกว่าการค้า

๒. ลักษณะของการผลิต เทคนิค ระบบ

การทำนาปี อาศัยน้ำฝนเป็นหลักถึง ๑๐๐ % ทำนาค่า ๙๓ % นาหวาน ๗ % มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และมีการใช้รถไถนาแทนแรงงานสัตว์มากขึ้น การปักดำและการเก็บเกี่ยวใช้แรงงานคน แต่การนวดข้าวใช้เครื่องนวดขึ้นถึง ๙๘ % แต่การใช้แรงงานคนยังขาดแคลนแรงงาน และมีราคาแพงขึ้นเรื่อย ๆ

๒. กลยุทธ์ทางเลือก

ในสภาพที่เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรจำกัด และมีแรงงานไม่เพียงพอ จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมมาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตให้สูงขึ้น ประกอบกับต้องพิจารณาหาทางเลือกใหม่ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าเดิม และจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักการวางแผน การบริหารจัดการที่ดีและถูกต้องจึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จได้

%%%%%%%%%

บทที่ ๕
แนวทางการพัฒนาชุมชน

แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล

๕.๑ แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ ระบุชื่อองค์กร	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
โครงการ ส่งเสริมการทำ และใช้สาร สกัดจาก ชีวภาพ	- ลดต้นทุนการผลิต - ลดการใช้สารเคมี - รักษาสมดุลย์ทางธรรมชาติ - ลดมลภาวะเป็นพิษ	- ประชุมชี้แจง - คัดเลือกพื้นที่ - อบรม/ศึกษาดูงาน - ซื้อวัสดุ-อุปกรณ์	- กรมส่งเสริมการเกษตร - สนง.เกษตรจังหวัด , อำเภอ - ผอ.ศูนย์ฯ	- กรมส่งเสริมการเกษตร - อบต.	- ลดต้นทุนการผลิต - รักษาสมดุลย์ทางธรรมชาติ - เพิ่มผลผลิต
-โครงการไถ กลบตอซังข้าว และปลูกพืช บำรุงดิน	- นำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ - ปรับปรุงบำรุงดิน - ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น	- ดำเนินการ - คัดเลือกพื้นที่เกษตรกร - อบรม - ดำเนินการ	- สนง.เกษตรจังหวัด , อำเภอ - ผอ.ศูนย์ฯ	- อบต. - ผอ.ศูนย์ฯ - กรมส่งเสริมการเกษตร	- ลดต้นทุนการผลิต - ปรับปรุงดิน
-โครงการไร่ นาสวนผสม	- ลดความเสี่ยง มีรายได้เพิ่มและต่อเนื่อง	- คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร - อบรม / ดูงาน - จัดหาปัจจัยการผลิตดำเนินการตามแผน	- สนง.เกษตรจังหวัด,อำเภอ - อบต. - ผอ.ศูนย์ฯ	- อบต. - กรมส่งเสริมการเกษตร - ผอ.ศูนย์ฯ - กรมส่งเสริมการเกษตร	- ลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน - มีรายได้เพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง
- โครงการ ปลูก ไผ่ตง	- เพิ่มรายได้ - มีแหล่งอาหาร - ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์	- คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร - อบรม/ศึกษาดูงาน - จัดหาปัจจัยการผลิต	- สนง.เกษตรจังหวัด,อำเภอ - อบต./ผอ.ศูนย์ฯ	- กรมส่งเสริมการเกษตร - อบต.	- ๒,๐๐๐บ/ด - เพิ่มรายได้ของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- โครงการ ปลูกผัก ปลอดภัยจาก สารพิษ	- มีผักปลอดภัยจากสารพิษบริโภค - เพิ่มมูลค่าผลผลิต - เพิ่มรายได้ /ลดค่าใช้จ่าย - สุขภาพปลอดภัย	- ดำเนินการ - คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ - อบรม - จัดหาปัจจัยการผลิต - ดำเนินการ	- สนง.เกษตรจังหวัด,อำเภอ - อบต/ผอ.ศูนย์ฯ	- กรมส่งเสริมการเกษตร - อบต.	- เกษตรกรร่วมโครงการมีผักปลอดภัยจากสารพิษบริโภค - เกษตรกรมีสุขภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน)

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ ระบุชื่อ องค์กร	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
โครงการอบรม การแปรรูปพริก ครบวงจร	- เพิ่มมูลค่า ผลผลิต - ใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์ - สร้างอาชีพเสริม	- คัดเลือก เกษตรกรกลุ่มที่ สนใจ - อบรม / ดูงาน - สาธิต,ปฏิบัติ	- สนง.เกษตร จังหวัด, อำเภอ - อบต. - ผอ.ศูนย์ฯ	- กรมส่งเสริม การเกษตร - อบต.	- สมาชิกมีรายได้ เพิ่มขึ้นครัวเรือน ละ ๕,๐๐๐ บาท /ปี - เพิ่มมูลค่า ผลผลิตขึ้น กิโลกรัมละ ๓๐ บาท - ลดปัญหาการ ว่างงาน - ใช้พื้นที่ให้ เกิดประโยชน์ เป็นพื้นที่ ๑๔๐ ไร่ -เป็นทางเลือก ใหม่ของเกษตรกร ๑๔๐ ราย -เกษตรกรเพิ่ม รายได้ รายละ ๑๐,๐๐๐ บาท -ใช้พื้นที่ให้เกิด ประโยชน์ ๖๐ ไร่ - มีรายได้เพิ่ม ๓๐ ราย/๕,๐๐๐ บาท/ปี
ส่งเสริมการทำ แปลงหญ้าเลี้ยง สัตว์	- เป็นแหล่ง อาหารสัตว์ - ใช้พื้นที่ให้เกิด ประโยชน์ - เพิ่มรายได้	-คัดเลือกพื้นที่ การเกษตร -ปรับพื้นที่ -อบรม -จัดหาปัจจัย การผลิต	- สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด,อำเภอ - อบต. - ผอ.ศูนย์ ฯ	- กรม ปศุสัตว์ - อบต.	- ลดปัญหาการ ว่างงาน -ใช้พื้นที่ให้ เกิดประโยชน์ เป็นพื้นที่ ๑๔๐ ไร่ -เป็นทางเลือก ใหม่ของเกษตรกร ๑๔๐ ราย -เกษตรกรเพิ่ม รายได้ รายละ ๑๐,๐๐๐ บาท -ใช้พื้นที่ให้เกิด ประโยชน์ ๖๐ ไร่ - มีรายได้เพิ่ม ๓๐ ราย/๕,๐๐๐ บาท/ปี
โครงการเจาะบ่อ บาดาลเพื่อ การเกษตร	-ลดความเสี่ยง - มีน้ำเพียงพอใน การทำเกษตร - เกิดความมั่นใจ - ทำกิจกรรมได้ ตลอดปี	-คัดเลือกพื้นที่ และเกษตรกร -จัดหาปัจจัย การผลิต -ดำเนินการ	- สนง.เกษตร จังหวัด, อำเภอ - อบต. - ผอ.ศูนย์ฯ	- กรม ส่งเสริม การเกษตร - อบต.	- ลดปัญหาการ ว่างงาน - เพิ่มรายได้แก่ เกษตรกร ๕๐ ครัวเรือน ฯ ละ ๖,๐๐๐ บาท/ปี - ลดค่าใช้จ่าย
โครงการเพาะเห็ด	- มีแหล่งอาหาร เพิ่มขึ้น - ลดปัญหาการ ว่างงานมีงานทำ ตลอดปี - เพิ่มรายได้ให้ ครอบครัว	-คัดเลือกพื้นที่ และเกษตรกร อบรม/ศึกษาดู งาน -จัดหาปัจจัย การผลิต -ดำเนินการ	- สนง.เกษตร จังหวัด, อำเภอ - อบต. - ผอ.ศูนย์ฯ	-กรมส่งเสริม การเกษตร - อบต.	- ลดปัญหาการ ว่างงาน - เพิ่มรายได้แก่ เกษตรกร ๕๐ ครัวเรือน ฯ ละ ๖,๐๐๐ บาท/ปี - ลดค่าใช้จ่าย

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ ระบุชื่อ องค์กร	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
- โครงการ ส่งเสริมการปลูก และการแปรรูป พืชสมุนไพรครบ วงจร	- เพิ่มรายได้ให้ ครอบครัว - ลดค่าใช้จ่าย ชีวิตปลอดภัย	- คัดเลือก พื้นที่และ เกษตรกร - อบรม - จัดหาปัจจัย การผลิต - ดำเนินการ	- สนง. เกษตร จังหวัด ,อำเภอ - อบต. - สนง. สาธารณสุข อำเภอ	- กรมส่งเสริม การเกษตร - อบต.	- เกษตรกรมี รายได้เพิ่มขึ้น ๒๐ ครัวเรือนๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท/ปี - ลดค่าใช้จ่ายใน ครัวเรือน - อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมช าติและ สิ่งแวดล้อม

%%%%%%%%%

บทที่ ๖

โครงการพัฒนาการเกษตร ตำบลขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

๑. โครงการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์

๑.๑ ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๑.๒ หลักการและเหตุผล

การผลิตพืชของประเทศไทยในปัจจุบันมีการพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอกเข้าสู่ระบบการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูง มีทั้งการใช้ปุ๋ยเคมี สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างมากมาย จนทำให้เกิดปัญหาหลายด้านตามมา เช่น ต้นทุนสูง ขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป เกิดการตกค้างของสารเคมีในผลผลิต ในดิน ในน้ำและนอกจากนั้นแล้ว โครงการนี้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดอุบลราชธานีอีกด้วย ตำบลขามใหญ่ จึงได้มองเห็นความจำเป็นในการพัฒนาการผลิตในพื้นที่ให้กว้างยิ่งขึ้น

๑.๓ วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากปุ๋ยเคมี
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร
- เพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๔ พื้นที่เป้าหมาย

จำนวน หมู่ ๑-๒๖ จำนวน ๒๖ หมู่บ้าน

๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑-๒๕๖๕

๑.๖ วิธีดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกร
- เกษตรกร จำนวน ๒๖ หมู่บ้าน ได้เข้าอบรมความรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการเป็นปุ๋ยอินทรีย์

๑.๗ งบประมาณ

- ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่จำนวนเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท
- อบรมเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือก หมู่ ๑-๒๖
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรให้เกษตรกร หมู่ ๑-๒๖

๑.๘ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๑.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- เกษตรกรได้บริโภคพืชอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ
- เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติตามและขยายผลให้เกษตรกรข้างเคียงได้

๒.โครงการส่งเสริมการเกษตรการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

๒.๑ ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๒.๒ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันการผลิตพืชของเกษตรกรได้ใช้ปัจจัยภายนอกในการเพิ่มผลผลิตของตนเองมากขึ้น จึงทำให้เกษตรกรนิยมใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกันมาก ไม่ว่าจะเป็นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชพวงแมลง โรค สัตว์ เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา น ต้นทุนการผลิตสูง สภาพแวดล้อมธรรมชาติถูกทำลาย มีพิษตกค้างในผลผลิต ทำให้ผู้บริโภคและผู้ประกอบอาชีพการเกษตรได้รับพิษตกค้างไปด้วย ตำบลขามใหญ่จึงได้มองเห็นความสำคัญของเกษตรกรในตำบลให้ได้รับความรู้ความปลอดภัยจึงจำเป็นต้องให้ความรู้ในเรื่องการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ในการพัฒนาผลผลิตทางด้านการเกษตร

๒.๓ วัตถุประสงค์

- เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- เพื่อให้เกษตรกรได้รู้จักการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- เพื่อเพิ่มรายได้
- เพื่อเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔ พื้นที่เป้าหมาย หมู่ ๑,๖,๒,๔,๘,๑๐,๑๓,๑๔,๑๗,๑๘,๓,๕,๙,๑๑,๑๒,๒๐,๒๑,๒๓,๒๖,๑๙

จำนวน ๑๙ หมู่บ้าน

๒.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

๒.๖ วิธีดำเนินการ

- ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกร
- เกษตรกรของจำนวน ๑๙ หมู่บ้านได้เข้าอบรมความรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพ จำนวน ๕๗๐

คน (หมู่บ้านละ ๓๐ คน)

- สนับสนุนปัจจัยปุ๋ยชีวภาพให้เกษตรกร ๕๗๐ คน

๒.๗ งบประมาณ

- ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จำนวนเงิน ๕๖๐,๐๐๐ บาท
- อบรมเกษตรกรที่คัดเลือกได้จากจำนวน ๑๙ หมู่บ้าน
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร

๒.๘ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลขามใหญ่
- องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๒.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม
- เกษตรกรบริโภคพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ
- เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติตามและขยายผลไปสู่เกษตรกรข้างเคียงได้

๓. โครงการฝึกอบรมส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร

๓.๑ ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๓.๒ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ตำบลขามใหญ่ส่วนมากยังขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ จึงนิยมใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูแทน เพราะเป็นค่านิยมสะดวกในการใช้ไม่ได้มองเห็นความสำคัญของพืชตกค้างของสารเคมีดังกล่าวที่จะมาทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภายหลัง ตลอดจนพืชตกค้างในร่างกายของมนุษย์เรา ดังนั้น ตำบลขามใหญ่จึงได้จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรผลิตพืชในท้องถิ่น

๓.๓ วัตถุประสงค์

- เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติตามและขยายผลสู่ข้างเคียงได้
- เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
- เกษตรกรเพิ่มรายได้

๓.๔ พื้นที่เป้าหมาย หมู่ ๑- ๒๖ จำนวน ๒๖ หมู่บ้าน

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

๓.๖ วิธีดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกร
- เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมจาก หมู่ ๑-๒๖ ที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน ๑,๒๖๐ คน

๓.๗ งบประมาณ

- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จำนวนเงิน

๑๗๐,๐๐๐ บาท

- อบรมเกษตรกร จากหมู่ ๑-๒๖ จำนวน ๑,๒๖๐ คน

๓.๘ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี
